CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD	PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO

POZIOM ROZSZERZONY

ARKUSZ POKAZOWY

TERMIN: **4 marca 2022 r.**
CZAS PRACY: **210 minut**
LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **35**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 14 stron.
   Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
8. Możesz korzystać ze słowników językowych.

MMUU-R0-**100**-2203

Układ graficzny
© CKE 2022

Вибери одну з наведених нижче тем і напиши твір.

- Твоя робота повинна налічувати щонайменше **350 слів**.
- Номер вибраної теми впиши в зазначену клітинку.
- Напиши твір у відведеному місці. Не пиши на полях.

Тема 1. (0–35)

Чи дім є простором найважливіших цінностей? Розглянь проблему на основі порівняльного аналізу віршів Ліни Костенко *Українське альфреско* і Тараса Шевченка *І досі сниться: під горою.*

Ліна Костенко
Українське альфреско

Над шляхом, при долині, біля старого граба,
де біла-біла хатка стоїть на самоті,
живе там дід та баба, і курочка в них ряба,
вона, мабуть, несе їм яєчка золоті.

Там повен двір любистку, цвітуть такі жоржини,
і вишні чорноокі стоять до холодів.
Хитаються патлашки уздовж всії стежини,
і стомлений лелека спускається на хлів.

Чиєсь дитя приходить, беруть його на руки.
А потім довго-довго на призьбі ще сидять.
Я знаю, дід та баба – це коли є онуки,
а в них сусідські діти шовковицю їдять.

Дорога і дорога лежить за гарбузами.
І хтось до когось їде тим шляхом золотим.
Остання в світі казка сидить під образами.
Навшпиньки виглядають жоржини через тин…

Л. Костенко, *Українське альфреско*,
https://www.ukrlib.com.ua.

Тарас Шевченко
І досі сниться: під горою

І досі сниться: під горою
Меж вербами та над водою
Біленька хаточка. Сидить
Неначе й досі сивий дід
Коло хатиночки і бавить
Хорошеє та кучеряве
Своє маленькеє внуча.
І досі сниться, вийшла з хати

Веселая, сміючись, мати,
Цілує діда і дитя
Аж тричі весело цілує,
Прийма на руки, і годує,
І спать несе. А дід сидить
І усміхається, і стиха
Промовить нишком: – Де ж те лихо?
Печалі тії, вороги?

І нищечком старий читає,
Перехрестившись, *Отче наш.*
Крізь верби сонечко сіяє
І тихо гасне. День погас
І все почило. Сивий в хату
Й собі пішов опочивати.

Тарас Шевченко, *І досі сниться: під горою*,
1850, Оренбург.
Мені тринадцятий минало: вибр. поезії, 1994, с. 32.

Тема 2. (0–35)

Яку роль у художньому творі може відігравати пейзаж? Розглянь питання, покликаючись на наведений нижче текст і вибрані твори української літератури.

Світлана Сідорцова
Поетика пейзажу: теоретичний аспект

Пейзаж у художньому творі є одним із найголовніших засобів, що дозволяє висловити уявлення людини про світ і про саму себе. Художні образи природи завжди насичені духовно-філософським і моральним змістом, тому вони і є тією «картиною світу», що визначає ставлення людини до довкілля. Поетика пейзажу знаходить своє обґрунтування у філософії мистецтва. Це досить складне і багатовимірне утворення, що оформилося у традицію мислення, маючи різноманітні історичні джерела й форми.

Пейзажу часто відводять другорядну роль щодо сюжету, але вже у творах минулих епох продемонстровано, як природа проникає в людську свідомість, перетворюючись у символ, ліричний роздум або тривожне попередження. Проблема поетики пейзажу прозових творів належить до найбільш складних. […]

У перекладі з французької «пейзаж» (фр. paysage від pays) означає «країна, місцевість». Пейзаж вважають одним із різновидів опису, це елемент внутрішньої форми художнього твору. Під час аналізу твору пейзажі часто залишають непоміченими, проте вони мають значне ідейно-художнє навантаження.
У літературознавстві немає однозначного тлумачення поняття «пейзаж». Так, В. Халізєв вбачає у ньому картини природи та предметного речового світу. П. Волинський, М. Коцюбинська, Г. Сидоренко, В. Кожинов вважають складником композиції. […] К.К. Арсеньєв, В.Ф. Саводник, В.М. Жирмунський та ін. вважали літературний пейзаж відображенням світовідчування письменника, а дослідження словесної тканини пейзажу, його образної, символічної системи – одним із засобів осягнення художнього світу письменника. […]

Пейзаж створює психологічний настрій сприйняття тексту, допомагає розкрити внутрішній стан героїв, підготувати читача до зміни в їхньому житті. Показовим у цьому сенсі є «чуттєвий пейзаж» сентименталізму. Опис природи часто складає психологічний, емоційний фон розвитку сюжету. Сентиментальний пейзаж – один із найяскравіших проявів антропоцентричної суті мистецтва. Пейзаж, поданий через сприйняття героя, – ознака його психологічного стану в момент дії. […]

Пейзаж має свої особливості існування у різних родах літератури. Пейзаж у художніх творах, незалежно від їхньої жанрової приналежності, має різний обсяг. Найбільш обмежено він представлений у драмі. Через таку «економність» збільшується символічне навантаження пейзажу. Значно більше можливостей для введення пейзажу, що виконує найрізноманітніші (у тому числі сюжетну) функції, в епічних творах. У ліриці пейзаж експресивний, символічний: широко використовуються психологічний паралелізм, уособлення, метафори й інші тропи […]. Лірика використовує зазвичай пофабульний пейзаж для створенні настрою ліричного героя.

У пейзажі відображаються особливості літературного напряму, методу (класицизму, сентименталізму, романтизму, реалізму тощо), жанру (має різний масштаб, виконує різні функції), стилю. Пейзаж може зображати «самостійну» природу, або бути функціональним, може виражати ідеї, або бути важливим за своїми художніми якостями, сприяти вихованню моральних, естетичних цінностей, релігійних, політичних вподобань тощо.

Світлана Сідорцова, *Поетика пейзажу: теоретичний аспект* в: Актуальні проблеми слов'янської філології, 2011, Випуск XXIV, Частина 2, с. 404.

WYPRACOWANIE

na temat nr ☐

	Miejsce dla egzaminatora
.....	_____
.....	_____
.....	_____
.....	_____
.....	_____
.....	_____
.....	_____
.....	_____
.....	_____
.....	_____

Tabele wypełnia egzaminator!

1.	**Spełnienie formalnych warunków polecenia**	**1**	**0**

2.	**Kompetencje literackie i kulturowe**	0 – 1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16	liczba błędów rzeczowych	**Ogółem KLiK**

3. Kompozycja wypowiedzi

3a	Struktura wypowiedzi	**3**	**2**		**1**		**0**	
		A	B	D	C	E	F	G

3b	Spójność wypowiedzi	**3**	**2**	**1**	**0**

liczba błędów w spójności

3c	Styl wypowiedzi	**1**	**0**

4. Język wypowiedzi

4a	Zakres i poprawność środków językowych	**7**	**6**		**5**			**4**			**3**			**2**			**1**			**0**						
		1 A	1 B	2 A	1 C	2 B	3 A	1 D	2 C	3 B	1 E	2 D	3 C	1 F	2 E	3 D	1 G	2 F	3 E	1 H	2 G	2 H	3 F	3 G	3 H	

liczba błędów językowych

4b	Poprawność ortograficzna	**2**	**1**	**0**

liczba błędów ortograficznych

4c	Poprawność interpunkcyjna	**2**	**1**	**0**

liczba błędów interpunkcyjnych

Suma punktów	

BRUDNOPIS ***(nie podlega ocenie)***